

Dějiny kultury a civilizace (1789–1918).

**Obecné dějiny 19. století –
východ**

Cíl

- Nikoli popsat „příběh“ 19. století z pohledu obecných dějin, ale seznámit se s těžní literaturou, definovat, co je z ní pro jednotlivé problémy podstatné, a jejím prostřednictvím najít cestu k promýšlení obrazu dějin a událostí „dlouhého“ 19. století
- V diskusi ukazovat cestu ke kritickému zhodnocení minulosti 19. století
- „Historie není o datech, ale bez čísel se neobejdeme“

Jak se učit?

- Poznávání minulosti je především o vnímavém (!) čtení.
- V obecných dějinách v rámci bakalářského studia:
 1. literatury
 2. pramenů
- ! Pozor na úskalí neověřeného (neověřitelného) internetu, zejména wikipedie !
- Nejprve je třeba poznat stěžejní události a vytvořit si obecný přehled:
 - A) číst
 - B) porovnávat a konfrontovat
- Vhodný je vlastní pojmový slovníček a časová osa

Tematické okruhy seminářů:

- Velká francouzská revoluce: periodizace, geneze, vývoj, stěžejní etapy
- Role Ruska v protinapoleonských koalicích, porážka Napoleona a Vídeňský kongres
- Éra kongresů, Svatá aliance, Čtyř a Pěti aliance
- Revoluční hnutí v Evropě na počátku 30. let 19. století
- Východní otázka a Krymská válka
- Formování moderních národů
- Mocenské politické systémy 2. poloviny 19. století
- Socialismus, konzervatismus a liberalismus
- Imperialismus a kolonialismus
- Revoluce v Rusku
- Haagské mírové konference, balkánské války a mocenská role Ruska v předvečer Velké války

Z čeho se učit? - doporučená literatura :

- **RAPPORT, Michael. *Evropa devatenáctého století*. Praha 2011.**
- **HANUŠ, Jiří – HLOUŠEK, Vít. *Evropa v politice a kultuře 19. století*. Brno 2019.**
- **HANUŠ, Jiří. *Historie moderní doby. Rozhovory o základních pojmech, událostech a problémech 19. století*. Brno 2004.**
- **SKŘIVAN, Aleš, *Evropská politika, 1648-1914*. Praha 1999.**
- **DRŠKA, Václav, Aleš SKŘIVAN a František STELLNER. *Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1648-1914*. Praha 1995.**
- **FRIEDEL, Egon. *Kulturní dějiny novověku II*. Praha 2006.**
- **DAVIES, Norman. *Evropa: dějiny jednoho kontinentu*. Praha 2000.**
- **GILBERT, Martin. *Dějiny dvacátého století I. (1900–1933)*. Praha 2005.**
- **ROBERTS, J. M. *Dvacáté století. Dějiny světa od roku 1901 do současnosti*. Praha – Plzeň 2004.**
- **ŠTAIF, Jiří, *Modernizace na pokračování. Společnost v českých zemích (1770 – 1918)*. Praha, Argo 2020**

Doporučená literatura

- **KULHÁNEK, Ivan. *Klopýtání přes budoucnost. Dějiny Evropy od Vídeňského kongresu 1815 do roku 2005.* Praha 2008.**
- **SKŘIVAN, Aleš. *Lexikon světových dějin: 1492-1914.* Praha 2004**
- **VACULÍK, Jaroslav. *Obecné dějiny novověku IV. (1789-1918).***
- **TEPLÍK, Tomáš. *Evropská diplomacie v historických souvislostech od počátků do vypuknutí první světové války.* Praha 2008.**

Doporučená literatura

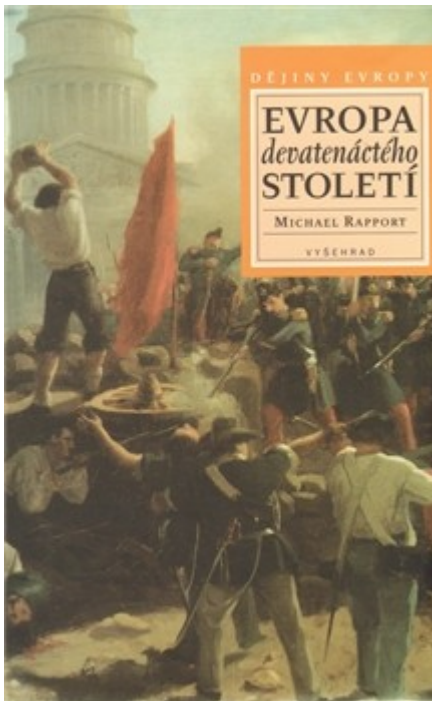
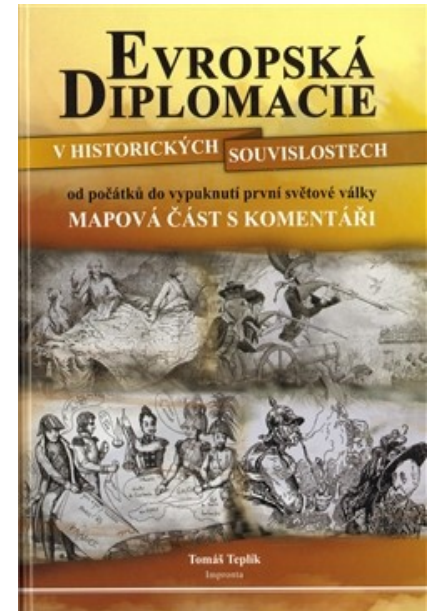
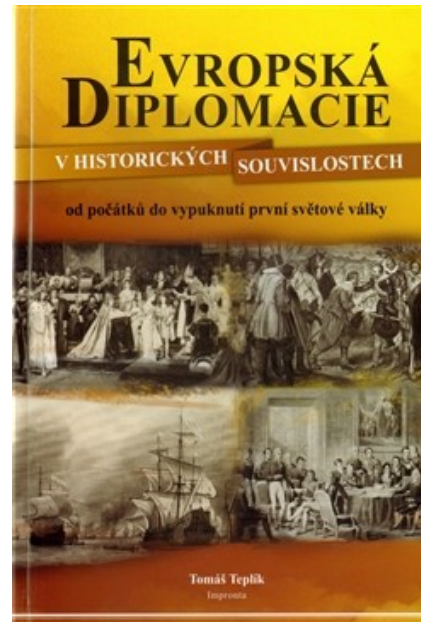
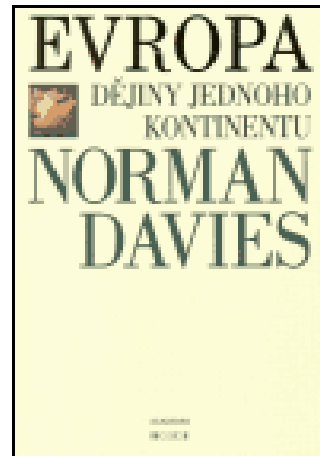
- CHARLE, Christophe. *Intelektuálové v Evropě 19. století: historickosrovnávací esej s novým původním doslovem autora.*
- HLAVAČKA, Milan – PEČENKA, Marek. *Trojspolek: německá, rakousko-uherská a italská zahraniční politika před první světovou válkou*
- HOBBSBAWM, Eric J. *Národy a nacionalismus od roku 1780: program, mýtus, realita*
- Thiesse Anne-Marie (ed.), *Vytváření národních identit v Evropě 18. až 20. století.*
- SCHULZE, Hagen. *Stát a národ v evropských dějinách*
- DAVIES, Norman. *Polsko: dějiny národa ve středu Evropy*

Doporučená literatura

- WHEEN, Francis. *Karel Marx*
- FIGES, Orlando. *Natašin tanec. Kulturní dějiny Ruska*
- FIGES, Orlando. *Lidská tragédie: ruská revoluce, 1891-1924*
- PIPES, Richard. *Dějiny ruské revoluce*
- McNAMARA, Kevin. *Velký sen dvou malých národů. Československé legie v Rusku a vznik první republiky*
- PALMER, Alan. *Úpadek a pád Osmanské říše*
- HERRE, Franz. *Než se začalo psát 1900. V obavách ze zániku i s vírou v pokrok*
- ŠESTÁK, Miroslav. *Dějiny jihoslovanských zemí*
- PIPES, Richard. *Rusko za starého režimu*
- GILBERT, Felix a David Clay LARGE. *Konec evropské éry: dějiny Evropy 1890-1990*

Vybraná doporučená literatura :

Jaroslav Vaculík:
*Obecné dějiny
novověku IV. (1789-
1914)*

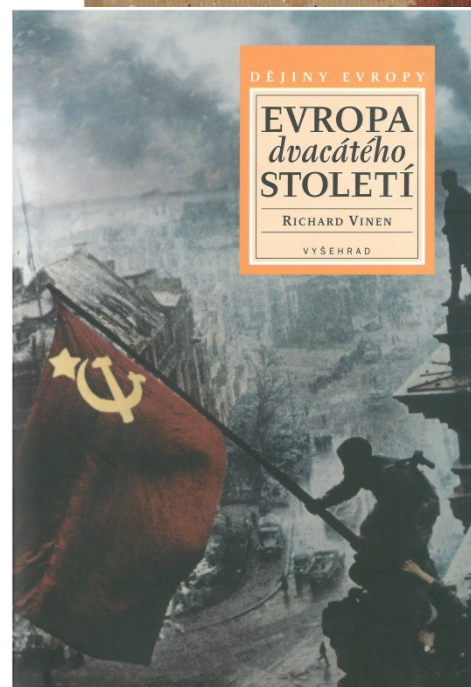
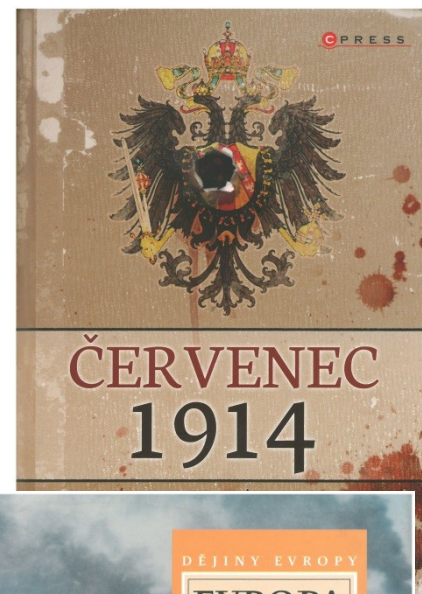
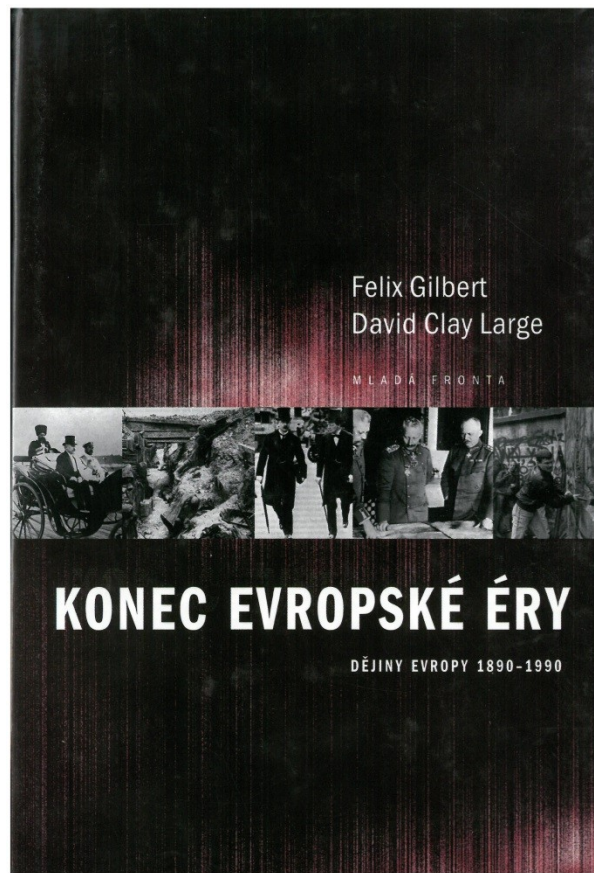
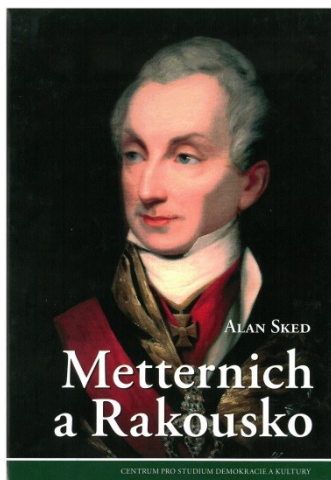
Michael
Rapport:
*Evropa
devatenáctého
století*

Tomáš Teplík:
Evropská diplomacie

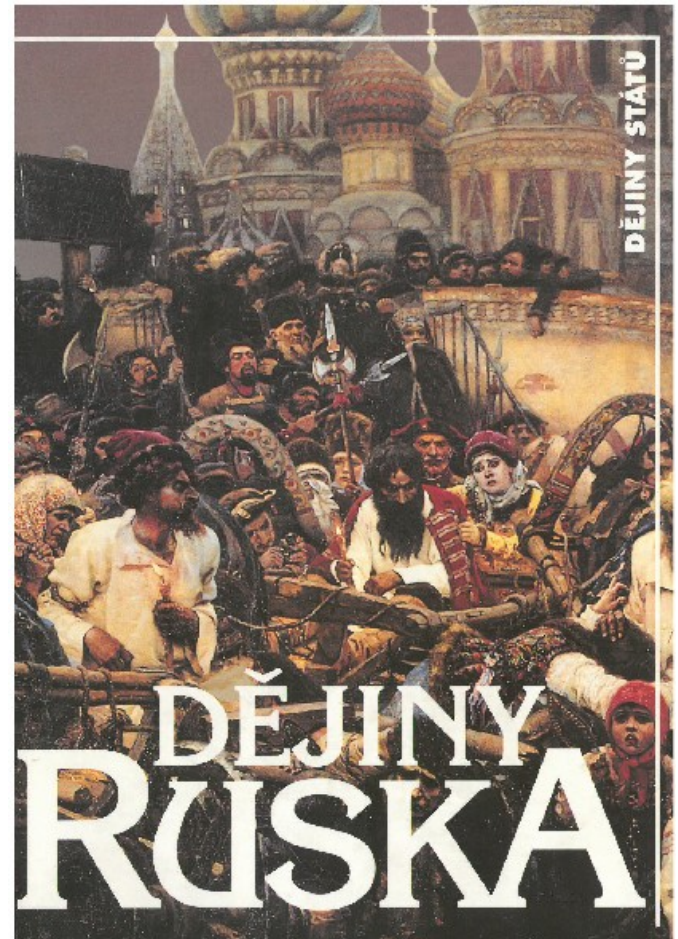
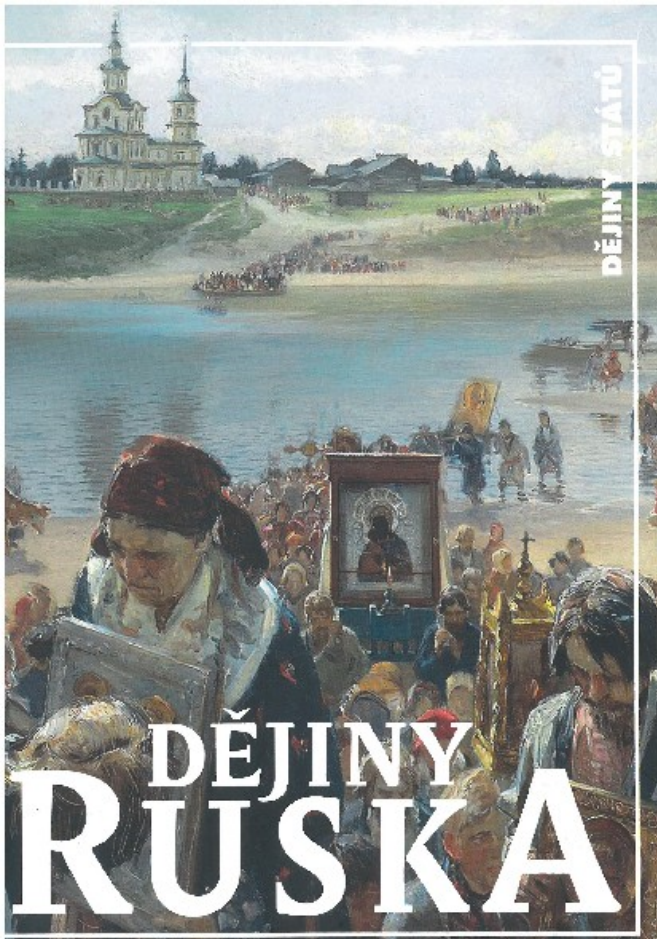
Aleš Skřivan: *Lexikon
světových dějin 1492-
1914*

Vybraná doporučená literatura

ŠVANKMAJER, Milan a kol. *Dějiny Ruska*. Praha
1995–2010

VYDRA, Zbyněk a kol. *Dějiny Ruska*. Praha 2017.

Dějiny Ruska

2017

Zbyněk Vydra (*1978)

Michal Řoutil (*1973)

Jitka Komendová (*1967)

Kateřina Hloušková
(*1976)

Michal Téra (*1976)

1995

Milan Švankmajer (1928-
2003)

Václav Veber (1931-2016)

Zdeněk Sládek (1926-
2003)

Vladislav Moulis (1931-
2006)

Libor Dvořák (*1948)

Prameny

- <http://dejiny19stol.upol.cz/index.htm>
- <http://dejiny19stol.upol.cz/rubriky/rusko.htm>